

Vragen m.b.t. ODRA aan portefeuillehouder en directeur (in Jip en Janneke)

Hoofdthema's

1)

ODRA wil inzetten op meer regionale beleidsmatige milieusamenwerking en de coördinatie hiervan onder brengen bij ODRA. Bij het opstellen van het werkprogramma is hier nog geen rekening mee gehouden. Hiervoor zal een aparte opdracht worden gegeven.

Een extra opdracht aan ODRA betekent extra kosten. Momenteel betreft een kwart van de ODRA-kosten (€ 750.000 per jaar) 'advisering'. Dit bovenop de kosten m.b.t. de oorspronkelijke functie (vergunningverlening, toezicht en handhaving) van ODRA (€ 2.250.000 per jaar). Niet toegelicht wordt waar die advisering betrekking op heeft. De advieskosten zullen bij uitbreiding van het takenpakket nog verder gaan toenemen..... De vraag is: Staat zo'n besluit niet haaks op het budgetrecht van de raad? En staat het niet haaks op de afspraak uit de Nota Verbonden Partijen om de raad te informeren over wezenlijke beleidsveranderingen?

2)

De vraag is: Behoort het nemen van een besluit tot uitbreiding van regionale samenwerking op een nieuw beleidsterrein wel tot de bevoegdheden van het AB van die GR? En heeft de raad van Lingewaard ons AB-lid gemandateerd tot besluitvorming daarover?

3)

Als het al komt tot de uitwerking van 'meer regionale beleidsmatige milieusamenwerking', gaat de raad daar dan inhoudelijk bij betrokken worden?

De raad heeft immers met het (unaniem) aannemen van de motie vreemd aangegeven te willen bezien *hoe zij aan de voorkant de inhoudelijke, beleidsmatige ontwikkelingen binnen de gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente Lingewaard is verbonden beter kan volgen.*

Het werkprogramma 2023 van ODRA bevat louter bedragen; getallen. Geen uitleg over wat ODRA voor die bedragen gaat doen en geen afrekenbare doelen. Dus veel summierder dan je van zo'n programma zou mogen verwachten. En daarmee van hetgeen je van het college als terugkoppeling naar de raad mag verwachten. Zeker gezien de door de raad op 21 september onderschreven opvatting van de RKC dat *naar haar oordeel de gemeenteraad niet kan beoordelen of ODRA in voldoende mate bijdraagt aan het behalen van de gestelde maatschappelijke doelen. De stroomlijnrichting gemeenteraad lijkt daar toch te mager voor.*

Uitgewerkte thema's met daaraan gekoppelde vragen

Kosten

Een groter werkpakket leidt logischerwijs tot hogere kosten. De financiële risico's van de ODRA zijn als gering tot matig beoordeeld. Vanaf de start van ODRA is er op basis van inputfinanciering gewerkt. In het najaar 2018 heeft het Algemeen Bestuur besloten om met ingang van 1 januari 2020 een beheerste vorm van outputfinanciering in te voeren. Eind 2018 is ODRA gestart met de voorbereiding voor de overgang naar outputsturing.

Bron: Bijlage 2 Overzicht en toelichting van wijzigingen in bijlage 5 van de nota Verbonden Partijen 2020

Vragen:

- | |
|---|
| <ol style="list-style-type: none">1. In hoeverre is outputfinanciering voor Lingewaard financieel minder riskant dan inputfinanciering (wanneer gewerkt worden met een dermate globaal werkprogramma)?2. Wat wordt bedoeld met 'een beheerste vorm'? |
|---|

- | |
|---|
| 3. Waarom bevat het Werkprogramma 2023 geen thema's als: "Wat gaan we er voor doen"? En evenmin afrekenbare doelen? |
|---|

Projectkosten

Wabo- Arnhem: € 25.900

Wabo- Lingewaard: € 108.900

Bron: Jaarrekening 2021 ODRA (blz. 43)

Vragen:

- | |
|--|
| 4. Hoe kan het zijn dat Lingewaard een veelvoud (4 x !!) aan Wabo-(project)kosten kreeg te betalen in vergelijking met Arnhem? Zoveel méér bouw- en milieuprojecten heeft Lingewaard toch niet? Integendeel (lijkt het)..... |
|--|

Bijlage 2 Specificatie per partner

Lingewaard kwam op productbasis voor 2021 uit op € 1.661.000 en Overbetuwe op € 638.000 (Renkum op € 990.000). Ofwel, wanneer de kosten voor Overbetuwe als referentie worden gebruikt, werd voor Lingewaard bijna drie keer zoveel betaald dan Overbetuwe (Renkum maar de helft méér dan Overbetuwe).

Bron: Jaarrekening 2021 ODRA

In 2013 was bij de oprichting van ODRA uitgangspunt, als gevolg van Lingewaard's keuze om álle Wabo-taken bij ODRA neer te leggen, dat Lingewaard anderhalf keer (50% meer) zoveel zou krijgen te betalen dan bijvoorbeeld Overbetuwe (die verwachting was basis voor de stemverdeling in het bestuur). Uit de stukken blijkt dat Renkum er later voor heeft gekozen om eveneens het hele Wabo-pakket bij ODRA uit te besteden.

Vragen:

- | |
|---|
| 5. Welke later door Lingewaard aan ODRA toebedeelde taken rechtvaardigen een dermate afwijkende kostenverhoging? |
| 6. En geven die ruim € 1.000.000 méér dan Overbetuwe en 6,5 ton méér dan Renkum niet een aanleiding om uitvoering van dergelijke taken (opnieuw) in eigen beheer dan wel uitbesteed aan een adviesbureau te laten plaatsvinden? |
| 7. Is wel eens overwogen om in de niet-rechtstreekse Wabo-taken samen op te trekken met Overbetuwe? |

Uit het Werkprogramma 2023 valt op te maken, dat inmiddels al een kwart van de kosten (€ 750.000 op een begroting van € 3 miljoen) niet meer met de oorspronkelijke functie van ODRA (vergunningverlening, toezicht en handhaving) van doen heeft, maar betrekking heeft op 'advisering' die niet nader wordt toegelicht. Deze kostenpost zal bij uitbreiding van het takenpakket alleen nog maar verder toenemen.

- | |
|---|
| 8. Geldt hier niet de actieve informatieplicht van college aan de raad in verband met 'financiële bijzonderheden' (zoals in de Nota Verbonden Partijen wordt aangegeven)? |
| 9. En als er méér geld mee gemoeid is dan begroot, behoort een besluit daarover dan niet aan de raad (budgetrecht)? |

De belangrijkste diensten zijn:

- **Meetadvies rapporten**; 31% van de uren (in 2022 -> 43%)
- **Advies rapport leefomgeving**; 47% (in 2022 -> 41%)
- **Beoordeling saneringen**; 19%

Bron: ODRA Begroting 2023 en meerjarenraming tot 2026 (blz. 16)

Vragen:

10. Wat houdt het fenomeen 'meetadvies rapporten' in?
11. En wat heeft een 'Advies rapport leefomgeving' van doen met de primaire taak van ODRA, namelijk VTH (dergelijke adviezen betreffen toch ruim 40% van de advies-uren)?

Takenpakket

De Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem is per 1 januari 2019 gewijzigd.

Sindsdien geldt als Beleidsterreinen van ODRA:

economie | energie,

natuur en milieu | afval,

natuur en milieu | bodem,

natuur en milieu | geluid,

natuur en milieu | lucht,

natuur en milieu | stoffen,

natuur en milieu | water,

organisatie en bedrijfsvoering

Bron: website GR ODRA (Inleiding)

en

Daarnaast handelen wij meldingen voor sloopwerkzaamheden en brandveiligheid af en verstrekken

wij adviezen over constructies, stikstof, welstandstoets en monumentenzorg.

Bron: ODRA-brief Introductie Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) d.d. juni 2022 (kenmerk : 202206xx.xx)

Vraag:

12. Op grond van welk raadsbesluit zijn Lingewaard's taken over energie, afval, bodem etc. bij ODRA belegd?

Vanaf 2022 wordt het budget onder meer besteed aan verkenningen op het gebied van

duurzaamheid (energietransitie en circulaire economie) en *'Rijker (outcome gericht)- plannen en verantwoorden'. Dit zal in 2023 worden gecontinueerd, afhankelijk van de resultaten in 2022.*

Bron: ODRA Begroting 2023 en meerjarenraming tot 2026 (blz. 20)

Vragen:

De Groene Metropool Regio (GMR) heeft een bestaande regionale taak die deels lijkt te overlappen met hetgeen ODRA als nieuwe activiteiten wil oppakken:

*"De regeling wordt getroffen om de positie van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen te versterken en een kwalitatieve groei van de regio – met behoud van de typische balans tussen levendige verstedelijking en ontspannen **leefkwaliteit** – te bewerkstelligen op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling (waaronder wonen, landschap, verkeer en mobiliteit) en sociaaleconomische ontwikkeling (waaronder werkgelegenheid, bedrijvigheid, recreatie, toerisme, **leefbaarheid** en cultuur) op de schaal van de regio, en waarbij integraliteit, innovatie, **duurzaamheid** en **circulairiteit** belangrijke uitgangspunten zijn."*

(artikel 4 Gemeenschappelijke Regeling GMR)

Bovendien 'coördineert' GMR inmiddels de Regionale EnergieStrategie (RES).

13. Komt ODRA met de voorgenomen uitbreiding van taken niet in het vaarwater van GMR?
14. En is het niet beter om regionaal milieubeleid (óók) in samenhang met het regio Nijmegen, dus integraal voor de hele GMR-gebied, op te pakken (gezien het feit dat gezien de overheersende windrichting in ieder geval de effecten van emissies naar de lucht uit dit Nijmegen-gebied tot de grootste depositie boven Lingewaard leiden)?
15. Wat zijn *'Rijker (outcome gericht)- plannen en verantwoorden'*?

16. Wat hebben de resultaten van die 'Rijker (outcome gericht)- plannen en verantwoorden' in 2022 opgeleverd? En is dat voldoende om daar in 2023 een vervolg aan te geven?

*Het Algemeen Bestuur van ODRA heeft op 20 oktober 2022 uitgesproken in te zetten **op meer regionale beleidsmatige milieusamenwerking**. Het voornemen is de coördinatie hiervan onder te brengen bij ODRA. Bij het opstellen van het werkprogramma is hier nog geen rekening mee gehouden. Ook hiervoor zal een aparte opdracht worden gegeven.*

Bron: Informatienota 'Het vastgestelde werkprogramma ODRA 2023'

Vraag:

17. De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen heeft de volgende taken:
a. het bevorderen en faciliteren van de samenwerking op **majeure maatschappelijke thema's en opgaven die de gemeenten niet alleen en binnen hun gemeentegrenzen op zich kunnen nemen**, en/of waarvoor mogelijkheden liggen om externe middelen te werven; (artikel 5 Gemeenschappelijke Regeling GMR)
Komt deze GMR-taak niet op hetzelfde neer als wat ODRA met haar nieuwe coördinerende taak beoogt?
18. Geldt voor een voorgenomen regionale beleidsmatige milieusamenwerking niet de actieve informatieplicht in verband met beleidsmatige bijzonderheden, zoals deze in de Nota verbonden partijen is opgenomen?
19. Waarom is tijdens de afgelopen PA's niet het vaste agendapunt 7 'Terugkoppeling uit samenwerkingsverbanden, commissies, werkgroepen' aangegrepen, om melding te maken van het voornemen om in te zetten op meer regionale beleidsmatige milieusamenwerking (om middels die terugkoppeling al vast in de geest van de motie Verbonden Partijen te handelen)?
20. Behoort het nemen van een besluit over méér regionale samenwerking en dat op een beleidsterrein wat niet tot het oorspronkelijke takenpakket van ODRA behoort wel tot de bevoegdheden van het AB van ODRA?
21. Zo ja, rechtvaardigt een mandaat zoals vastgelegd in de Nota Verbonden partijen het aan onze wethouder/portefeuillehouder om als AB-lid een stem uit te brengen over een besluit over al dan niet méér regionale samenwerking?
22. Als het al komt tot de uitwerking van 'meer regionale beleidsmatige milieusamenwerking', gaat de raad dan bij de inhoud daarvan betrokken worden? Of mag de raad straks 'tekenen bij het kruisje'?

"Voor 2023 (en verder) zijn de volgende projecten opgenomen in de begroting.

*• Programma Duurzaam Ondernemen (voorheen energie) zal komende jaren een belangrijk aandachtsgebied zijn voor ODRA. Het programma is gericht op het leveren van een bijdrage aan maatschappelijke doelstellingen rondom **duurzaamheid, energietransitie en circulariteit**. Het programma bouwt voort op het programma energie met daaronder diverse projecten, die al in 2021 zijn gestart. Het*

betreft voor 2023 in ieder geval:

- Project **Energie**
- Project Label C (kantoorgebouwen)
- Project EPBD3 (energy performance buildings directive)
- Project **Circulaire Economie**"

Bron: ODRA Begroting 2023 en meerjarenraming tot 2026 (blz. 20)

Vragen:

23. Passen projecten als energie en circulariteit/afval niet eerder of beter bij GMR?
24. Of kunnen deze projecten niet net zo goed (of goedkoper) door een daarin gespecialiseerd adviesbureau worden uitgevoerd?

Uitbesteed werk

Bron: ODRA Begroting 2023 en meerjarenraming tot 2026 (blz. 37)

Vraag:

- | |
|--|
| 25. Wanneer voor € 210.000 werk (dat aan Lingewaard is gerelateerd) door ODRA aan derden wordt uitbesteed, wat is dan de toegevoegde waarden van ODRA in dezen als 'intermediair' voor Lingewaard? |
|--|

Bevoegdheden

.... dat B&W het bevoegd gezag blijven vormen, dus besluiten over vergunningverlening en toezichts-/handhavingsskwesties blijven nemen en dus politiek verantwoordelijk blijven.

Bron: raadsbesluit van 20 september 2012

en

"Uitvoering

Dit kan worden gedefinieerd als taken op het gebied van bedrijfsvoering en uitvoering zonder of met geringe beleidsruimte. Dat wil zeggen taken die naar hun aard geen of weinig bestuurlijke aansturing en controle vragen.

Bron: raadsbesluit d.d. 19 november 2020

<https://portal.ibabs.eu/Agenda/View/4f835d11-dafa-4d94-b0b2-75e5b58606d4/10000024/2020>

Vraag:

- | |
|--|
| 26. Hoe is geborgd dat B&W feitelijk bevoegd gezag (en politiek verantwoordelijk) kunnen blijven en het louter zaken met 'geringe beleidsruimte' betreft waarvoor beslissingsbevoegdheden aan ODRA zijn gemandateerd? Wat is de definitie van 'geringe beleidsruimte'? |
| 27. Verhoudt zich het mandaatbesluit (van college aan ODRA) wel tot raadsbesluiten uit 2012 en 2020 (over behoud feitelijk bevoegd gezag en politiek verantwoordelijkheid bij het Lingewaard's college)? |
| 28. Hoe is de controle op de (bij mandaat genomen) besluiten geborgd? |

Het college van B&W geeft in het mandaatbesluit aan dat efficiency-overwegingen een doorslaggevende rol spelen.

en

Kanttekeningen

*1.1 en 2.1. Bestuursorgaan **ziet of neemt niet meer alle ODRA gerelateerde besluiten**, waaronder beslissingen op bezwaar*

Bron: (Toelichting op) "Voorstel voor burgemeester en wethouders" (inzake mandaatbesluit) d.d. 12 juli 2022

Vraag:

- | |
|---|
| 29. Kan worden uitgelegd waarom in deze digitale tijd een bij mandaat genomen besluit zoveel efficiënter zou zijn dan wanneer het finale besluit door de portefeuillehouder zou worden genomen? |
| 30. Uit hoeveel schakels (organisatieniveaus) bestaat het onder-mandaat binnen ODRA? |
| 31. Welke (soort) besluiten mag de ODRA nu namens Lingewaard feitelijk zelfstandig nemen? |

Op 22 december jl. werd in het Provinciaal Blad van de provincie Gelderland een besluit van 13 december 2022 met zaaknummer 2018-008584 bekendgemaakt. Het betreft een "wijziging van het extern mandaat en machtigingsbesluit Omgevingsdienst Regio Arnhem 2018". Het besluit luidt:

A. Bij bevoegdheden van mandaatnummer 3 wordt een nieuw onderdeel toegevoegd:

13. het nemen van besluiten op bezwaar overeenkomstig het advies van de commissie Rechtsbescherming.

B.

Bij bijzonderheden van mandaatnummer 3 wordt een nieuw onderdeel toegevoegd:

- *Het besluit op bezwaar zoals genoemd onder 13 kan enkel genomen worden door een medewerker die hoger is in rang dan degene die het primaire besluit heeft genomen.*

Uit het voorgaande blijkt dat ook Lingewaards college niet meer alle ODRA gerelateerde besluiten ziet of neemt, waaronder beslissingen op bezwaar [Bron: \(Toelichting op\) "Voorstel voor burgemeester en wethouders" \(inzake mandaatbesluit\) d.d. 12 juli 2022](#)

32. Is het denkbaar dat ODRA-medewerkers beslissingen op bezwaar nemen waarbij het bezwaar is gericht tegen besluiten die deze medewerker zelf heeft voorbereid c.q. genomen? Of heeft B&W van Lingewaard een 'rangordebepaling' zoals de provincie die recent nam al eerder genomen (om daarmee te voorkomen dat de slager zijn eigen vlees keurt)?

Bereikbaarheid/toegankelijkheid van ODRA

De dienstverlening van de Omgevingsdienst aan burgers/bedrijven zal zoveel mogelijk binnen het grondgebied van de gemeente Lingewaard worden afgewikkeld. Met deze randvoorwaarde worden de direct gevolgen voor burgers/het bedrijfsleven van Lingewaard zoveel mogelijk beperkt.

[Bron: Raadsvoorstel wat ten grondslag aan het raadsbesluit van 20 september 2012](#)

Vraag:

33. Waar en wanneer zijn medewerkers van ODRA op Lingewaards grondgebied aanwezig t.b.v. contact met burgers/bedrijven?